

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

KEİMYUNG ÜNİVERSİTESİ, GÜNEY KORE
İPEK YOLU VE ORTA ASYA MERKEZİ

TÜRK OCAKLARI İSTANBUL ŞUBESİ

ULUSLARARASI İPEK YOLU SEMPOZYUMU

TÜRKİYE İLE KORE ARASINDA
UYGARLIKLARIN ETKİLEŞİMİ

2-3 TEMMUZ 2018
İSTANBUL

BİLDİRİ ÖZETLERİ

YER: İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜK BİNASI, MAVİ SALON
BEYAZIT, İSTANBUL

ULUSLARARASI İPEK YOLU SEMPOZYUMU

Türkiye ile Kore Arasında
Uygarılıkların Etkileşimi
2-3 Temmuz 2018

İSTANBUL

BİLDİRİ ÖZETLERİ

İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Keimyung Üniversitesi İpek Yolu ve Orta Asya Merkezi
Türk Ocakları İstanbul Şubesi

DÜZENLEYEN KURUMLAR

Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (İstanbul Üniversitesi)
İpek Yolu ve Orta Asya Merkezi (Keimyung Üniversitesi, Güney Kore)
Türk Ocakları İstanbul Şubesi

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Mahmut Ak (İstanbul Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. İlhi Synn (Keimyung Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Hayati Develi (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı)

Dr. Öğr. Üyesi Eunkyung Jeong (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi)

Dr. Cezmi Bayram (Türk Ocakları İstanbul Şubesi Başkanı)

SEMPOZYUM ONUR KURULU

Prof. Dr. Mahmut Ak (İstanbul Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. İlhi Synn (Keimyung Üniversitesi Rektörü)

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Fikret Turan (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürü)

Prof. Dr. Tschung-Sun Kim (Keimyung Üniversitesi Acta Via Serica Editörü)

Dr. Cezmi Bayram (Türk Ocakları İstanbul Şubesi Başkanı)

Dr. Filiz Ferhatoğlu (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü)

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Özkul Çobanoğlu (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Nurettin Demir (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali Merthan Dünder (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ragıp Kutay Karaca (Nişantaşı Üniversitesi)

Prof. Dr. Tschung-Sun Kim (Keimyung Üniversitesi)

Prof. Dr. Seon-Jung Kim (Keimyung Üniversitesi)

Prof. Dr. Joong Hee Lee (Keimyung Üniversitesi)

Prof. Dr. Hee Soo Lee (Hanyang Üniversitesi)

Prof. Dr. Arzu Öztürkmen (Boğaziçi Üniversitesi)

Prof. Dr. Fikret Turan (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. S. Göksel Türközü (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Emine Yılmaz (Hacettepe Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Çağrı Erdem (Keimyung Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Kyong Mi Kim (Keimyung Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Sang Woo Kwon (Keimyung Üniversitesi)

SEKRETERYA

Arş. Gör. Dr. Filiz Ferhatoğlu (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü)

Arş. Gör. Dr. Müslüm Yılmaz İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü)

Arş. Gör. Emine Temel (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü)

Arş. Gör. Emre Kurban (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü)

KORE VE TÜRKİYE'DEKİ GÖL EFSANELERİNDE YER ALAN "KÖTÜLÜK MODELİ" VE ONUN YANSITTIĞI "YOL KÜLTÜRÜ"

Dr. Öğr. Üyesi Hongyoon CHO*

Bazı halk hikayeleri, "Kötü insanlarla dolu bir ev veya köy cezalandırıldı ve bir göle dönüştü." şeklinde bahseder. Bu, evrensel ölçüde bir iletim gücüne sahip olan efsanelerin yaygın özelliklerindedir. Anlatı yapısına sahip olan efsaneler, Hakimin Gelişi - Kötünün Tespiti - Peygamberin Kurtuluşu ve Tabunun Sunumu - Tabu İhlali - Yıkım, 'Kötülük' ile simgelenen marjinal dünyadan kaçışı zor olan insanın kaderini, 'zirvede kalanlar'ın imajı olarak göstermektedir. Bu, insan varlığının daha yüksek bir değere ve bu süreçte kaçınılmaz olan bilişsel risklere doğru hareket etme ihtiyacına dair arketipik bilinci ifade eder. İşte bu yüzden bu hikayeler evrensel bir aktarım gücüne sahip olabilirler.

Bu yapıya sahip olarak da Kore efsanesi "Jangjamot" ve Türk efsanesi "Göle Dönüşen Mahalle" adlı efsane yer almaktadır. Her ikisi de resmi tipolojileri, anlatı, sembol ve derin anlam bakımından örnek olarak gösterilebilir. Bu nedenle, evrensel değerlerin peşinde koşan ve güçlü psiko-kültürel benzerliklere sahip olan iki kişinin arketipsel bilişini doğrulayan somut bir örnektir.

Fakat asıl ilginç olan ikisi arasındaki farklardır. Her iki efsane biçimi de çok benzer anlatı yapıları ve imgeler içerir. Fakat ayrıntılarında çeşitli farklılıklar vardır. Bu farklılıklar ile Asya kıtasının doğu ucunda kalan Koreliler ile İpek Yolu'nun ortasında evlerini kuran Türkler arasındaki kültürel farklılaşmaların teyit edilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Halk hikayeleri, efsane, arketip, kültür

* İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

한-터 호수 전설에 함의된 '악의 원형'과 그에 반영된 '길의 문화

'악인이 가득한 집이나 마을이 벌을 받아 호수가 되었다'라는 내용의 설화는 세계적인 범위의 전승력을 지닌 광포 전설 중 하나이다. '심판자의 도래 - 악의 확인 - 선자에 대한 구원과 금기의 제시 - 금기의 위반 - 멸망'이라는 서사 구조를 지닌 이 이야기는 '악'으로 상징되는 한계적 세계를 벗어나기 어려운 보편적 인간의 운명을 '고갯마루에 멈춰버린 자'의 형상으로 제시한다. 이는 인간이 더 높은 가치를 지닌 삶을 향해 나아갈 필요성과 그 과정에 필연적으로 찾아올 인식적 위험에 대한 인류 보편의 원형적 문제 의식을 함의하고 있는 것이다. 이것이 바로 이 이야기가 세계적 범위의 전승력을 지닐 수 있는 이유이다.

이와 같은 구조를 지닌 이야기로서 한국에는 <장자못 전설>이, 터키에는 <호수가 된 마을 전설>이 전해지고 있다. 양자가 모두 그 서사와 상징, 심층적인 의미의 측면에 있어서 유형적 전형성을 분명하게 보여주는 바, 각각 보편적 가치를 지향하며 정신 문화적 유사성을 강하게 지닌 두 민족의 인식적 원형을 확인할 수 있는 구체적 사례가 될 것이다. 그러나 더욱 흥미로운 부분은 양자가 지닌 차이점이다. 두 유형은 매우 유사한 서사 구조와 인물 형상을 보여주지만, 그 세부에 있어서 뚜렷한 차이를 지니고 있다. 바로 이러한 차이점으로부터 아시아 대륙의 동쪽 끝에 머물렀던 한국인과 아시아대륙을 경유하여 실크로드의 한 가운데 삶의 터전을 마련하였던 투르크 민족의 문화적 변별성을 확인할 수 있으리라 기대된다.

KATILIMCILAR VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Participants and Their Institutions

Katılımcı / Participants	Kurum / Institution	E-Mail
Prof. Dr. Özkul Çobanoğlu	Hacettepe Üniversitesi	ozkul@hacettepe.edu.tr
Prof. Dr. Nurettin Demir	Hacettepe Üniversitesi	demirn@hacettepe.edu.tr
Prof. Dr. Ali Merthan Dündar	Ankara Üniversitesi	merthandundar@gmail.com
Prof. Dr. Ragıp Kutay Karaca	Nişantaşı Üniversitesi	kutay.karaca@nisantasi.edu.tr
Prof. Dr. Tschung-Sun Kim	Keimyung Üniversitesi	tsk@kmu.ac.kr
Prof. Dr. Seon-Jung Kim	Keimyung Üniversitesi	kimsj@kmu.ac.kr
Prof. Dr. Hee Soo Lee	Hanyang Üniversitesi	hslee@hanyang.ac.kr
Prof. Dr. Joong Hee Lee	Keimyung Üniversitesi	
Prof. Dr. Arzu Öztürkmen	Boğaziçi Üniversitesi	ozturkme@boun.edu.tr
Prof. Dr. Fikret Turan	İstanbul Üniversitesi	fikret.turan@istanbul.edu.tr
Prof. Dr. S. Göksel Türközü	Erciyes Üniversitesi	turksky21c@gmail.com
Prof. Dr. Emine Yılmaz	Hacettepe Üniversitesi	eminey@hacettepe.edu.tr
Doç. Dr. Murat Elmalı	İstanbul Üniversitesi	muratelmali1@gmail.com
Doç. Dr. Erkin Ekrem	Hacettepe Üniversitesi	EEKREM@hacettepe.edu.tr
Doç. Dr. Cihan Piyadeoğlu	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	cihanpiyadeoglu@gmail.com

Doç. Dr. Çağdaş Üngör Sunar	Marmara Üniversitesi	cagdas.ungor@marmara.edu.tr
Doç. Dr. Kürşat Yıldırım	İstanbul Üniversitesi	kursatyildirimtr@yahoo.com
Dr. Öğr. Üyesi Hongyoun Cho	İstanbul Üniversitesi	hongyoun.cho@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Çelik	Kırıkkale Üniversitesi	celik86hatice@gmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Çağrı Erdem	Keimyung Üniversitesi	cerdem@gw.kmu.ac.kr
Dr. Öğr. Üyesi Ceren Ergenç	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	cergenic@metu.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Eunkyung Jeong	İstanbul Üniversitesi	eunkyung.jeong@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Kyong Mi Kim	Keimyung Üniversitesi	kimikim@gw.kmu.ac.kr
Dr. Öğr. Üyesi Feryal Korkmaz	İstanbul Üniversitesi	fkorkmaz@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Kul	İstanbul Üniversitesi	omer.kul@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Sang Woo Kwon	Keimyung Üniversitesi	woo111@gw.kmu.ac.kr
Dr. Öğr. Üyesi Esra Özsüer	İstanbul Üniversitesi	esra.ozsuer@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Gözde Sazak	İstanbul Üniversitesi	gozde.sazak@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Young Eun Sohn	İstanbul Üniversitesi	youngeun.son@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Topdemir	İstanbul Üniversitesi	ramazan.topdemir@istanbul.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Köroğlu Türközü	Erciyes Üniversitesi	korogluesin@hotmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Aslı Zengin	İstanbul Üniversitesi	asluygun@istanbul.edu.tr
Dr. Ferhat Kurban Tanrıdağlı	Uygur Akademisi	ferhatkt34@gmail.com
Arş. Gör. Dr. Filiz Ferhatoğlu	İstanbul Üniversitesi	filizfer@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Ümran Yaman	İstanbul Üniversitesi	umranymn@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Pınar Eldemir	Kadir Has Üniversitesi	eldemirpinar@gmail.com
Arş. Gör. Burcu Ermeydan	Kadir Has Üniversitesi	bermeydan@gmail.com
Arş. Gör. Berker Keskin	İstanbul Üniversitesi	berker.keskin@istanbul.edu.tr
Abdurrahman Şen Sungmin Kim	İstanbul Üniversitesi	sungminkim618@gmail.com

